

TURUN SEUDUN AMPUJAT EILEN-TÄNÄÄN-HUOMENNA

ARVOISAT SEURAN JÄSENET, HYVÄT NAISET JA HERRAT
ARVOISAT KUULIJAT

Noin 90 vuotta ja kuukausi sitten maaliskuun 28 päivänä vuonna 1926 herrat Hugo Turunen, Edward Laiho, Niilo Salminen ja Oskar Erwe allekirjoittivat seuraavan sopimuskirjan:

”Täten selitämme me perustavamme Turunseudun Ampujat nimisen seuran, jonka kotipaikkana on Turun kaupunki ja tarkoituksena liittää kaikki ampumaurheilua harrastavat paikkakuntalaiset yhteen, herättää ja vireilläpitää ampumaharrastusta maakunnassa ja kohottaa jäsentensä ampumataitoa ja sen kautta kansan puolustuskykyä avustamalla ampumataidon ystävien toimintaa, välittämällä ampuma-aseiden ja varojen ym. välineiden hankintaa, järjestämällä ampumajuhlia ja kilpailuja j.n.e. ja olemme sitä varten seuralle noudatettavaksi hyväksyneet allaolevat säännöt.”

Silloiset säännöt ovat tänäkin päivänä taltioituna seuran arkistoon.

Huhtikuun 14. päivänä samana vuonna Suomen Ampujainliitto hyväksyi seuran säännöt ja 26.7.1926 sisäasiainministeriö myönsi luvan Turun Seudun Ampujat nimisen yhdistyksen perustamiseen.

Yhdistysrekisteriin on seura hyväksytty vasta sotien jälkeisten yhteiskunnallisten myllerrysten ja niistä johtuneiden vaatimusten vuoksi 29.3.1949, olipa jokin taho vaatinut seuran lakkauttamistakin.

Toiminnan aloitus

TSA:n avausjuhla ja ensimmäiset kilpailut pidettiin helluntaimaanantaina 1926 Turun suojelusunnan radalla Ispoisissa.

Ohjelmassa oli

- 300m:n matkalta valintakiväärillä mestaruusluokkakilpailun sääntöjen mukaan 30 laukausta, 10 joka asennosta
- 300m:n matkalta sotilaskiväärillä 20 laukausta makuulta
- 150m:n matkalta sotilaskiväärillä 15 laukausta aloitteleville (3. ja 2.) Luokan ampujille)
- 50m:n matkalta pienoiskiväärillä 20 laukausta makuulta ja 20 laukausta vapaalta
- 25m:n matkalta pistoolikilpailu 20 laukausta

Kilpailuissa ammuttiin 105 suoritusta.

Kilpailut alkoivat klo 9 ap. ja palkintojen jako oli klo 7 ip.

Ratavaikeudet

Alkuvuosina oman radan puuttuessa kilpailuja järjestettiin Ispoisten radan lisäksi Kaarinan, Littoisten ja Loimaan radoilla sekä pienoiskiväärkilpailuja myös Vanhanlinnan kartanon alueella Liedossa. Ensimmäinen hirvikilpailu järjestettiin 17.4.1932.

Vuodesta 1936 alkaen kaikki kilpailut voitiin pitää Ispoisissa, jossa oli käytössä kaikki tarvittavat radat vaikkakin hirvirata oli huonossa kunnossa. Seuran hirviampujat olivat

vuonna 1955 rakentaneet hirviradan maanviljelijä Volmar Hollmènin maille Halikon Kuttilaan- samoille alueille, missä nykyinen Salon Seudun Ampujien radat sijaitsevat.

Seura sai käyttää Ispoisten ratoja kolmisenkymmentä vuotta omistajan vaihtuessa sotien jälkeen suojeluskunnasta puolustusvoimiksi. Ampuminen oli sallittua aina vuoteen 1964 asti, jolloin Turun kaupunki irtisanoi radan suoja-alueetta koskevan sopimuksen. Nykyisiä Rätälänkadun varrella olevia taloja sijaitsee silloisen ampumaradan alueella.

Ispoisten radan menettämisen jälkeen rakennettiin yhteistyössä Turun Laivastoaseman kanssa rata Pansioon. Rata oli käyttökunnossa 1966, jolloin siellä pidettiin seuran 40-vuotisjuhlakilpailut. Radalla voitiin ampua kuitenkin vain 50 ja 25 metrin matkoilta. Pitempiä ratoja vaativat ammunnat oli suoritettava Raasissa tai Säskylässä kuten nykyäänkin tapahtuu. Riistamaalimiehet ampuivat Vahdolla, Nousiaisissa tai Liedossa paikallisten metsästyssseurojen radoilla ja haulikkoampujat pääasiassa Halikossa.

1960-luvun lopulla alettiin rakentaa Kupittaaan urheiluhallia ja samalla sinne rakennettiin radat 25m: ja 50m:n ammuntoja varten. Rata oli valtakunnan paras sisäämpumarata.

Pansion rata jouduttiin sulkemaan 1973 telakan laajentumisen vuoksi.

Toki uutta ratapaikkaa etsittiin innokkaasti. Sellainen löytyikin nykyisen lentokentän pohjoispuolelta. Turun kaupunki osti Nuutin tilan, vuokrasi sen TSA:lle vuonna 1978 ja rakennuslupa saatiin saman vuoden alkusyksystä.

Alkoi haulikko- ja villikarjuratojen innokas rakentaminen ja ratojen tultua valmiiksi ammunnat aloitettiin.

Mutta synkkiä pilviä ilmaantui valitusten vuoksi ja vuonna 1985 korkein hallinto-oikeus kumosi vuoden 1978 päätöksen ja palautti sen uuteen valmisteluun.

Kummallisuuksia seurasi

- 1987 lääninhallitus myönsi luvan uudelleen
- 1988 korkein hallinto-oikeus kumosi lääninhallituksen päätöksen, koska kaikkia naapureita ei ollut kuultu päätöstä tehtäessä ja palautti sen uuteen valmisteluun
- 1990 lääninhallitus myönsi jälleen luvan, siitä tehtiin erinäisiä valituksia
- 1991 korkein hallinto-oikeus pysytti lääninhallituksen luvan voimassa eräin muutoksin, mm. haulikkoammunta kiellettiin

Vuonna 1992 huhtikuussa tehtiin uusi rakennuslupahakemus jo olemassa olevan villikarjuradan lisäksi kivääri-, pistooli- ja hirviratoja varten. Kahden vuoden jälkeen vuonna 1994 saatiin Ruskon kunnalta päätös ratojen rakentamiseksi.

Pystyttiin rakentamaan kaksi hirvirataa ja nekin puutteellisen rahoituksen avulla.

Nykyään Nuutissa on käytössä ympäristöluvan vaatimukset täyttävät villikarju- ja hirviradat.

Alue on kuitenkin pitkän tähtäimen suunnitelmissa varattu muuhun käyttöön, mutta toistaiseksi ampumaradat ovat käytettävissä.

Kupittaaan urheiluhallin sisäämpumarata on rakentamisesta alkaen ollut käytössä.

Ensimmäinen Suomi-Ruotsi ilma-asemaaottelu järjestettiin osittain keskeneräisellä radalla vuonna 1971 Ruotsin ollessa niukasti parempi.

Rataa on kunnostettu koko toiminnan ajan ja muutama vuosi sitten, vuonna 2008 hankittiin 10 kappaletta elektronisia taululaitteita pienoiskivääri- ja ilma-aseammuntoja varten. Tänä

vuonna ratalaitteistoa on lisätty 10 kappaleella ilma-aseammuntoja varten sekä kahdella 10 metrin liikkuvan maalin elektronisella laitteistolla. Rata on ahkerassa kilpailu- ja harjoituskäytössä, viime aikoina ollen noin 10000 suoritusta vuodessa.

JÄSENISTÖ

Kärjistetysti ilmaistuna suuren yleisön mielipiteen mukaan ampumaurheilua harrastavat vain sotilaat, poliisit ja vanginvartijat. Katsantokanta on nykyisin kuitenkin täysin väärä. Seuran alkuaikoina tilanne oli ehkä sellainen, mutta vuosien varrella se on muuttunut kaikkien kansalaispiirien harrastukseksi, erittelemättä sen enempää eri ammattiryhmien edustusta jäsenistössä.

Jäsenmäärä on kehittynyt vuoden 1926 80 jäsenestä lähes kymmenkertaiseksi. Aina vuoteen 1950 jäsenmäärä pysytteli noin 100 henkilön paikkeilla. Siitä jäsenmäärä on kasvanut ollen parhaimmillaan 1980-luvun puolivälissä yli 950. Nykyinen jäsenmäärä on noin 600.

KILPAILUTOIMINTA JA PARHAAT SAAVUTUKSET

Vapaakiväärikilpailu oli alkuvuosina paljon vilkkaampaa kuin nykyään, mm. 9.4.1928 kilpailuun osallistui 26 ampujaa. Tässä vaativassa lajissa seuramme edustajat Albert Ravila ja Jorma Taitto saavuttivat mainetta aina olympiakisoja ja MM-kilpailuja myöten. Alkuvuosina myös isopistooliammunta oli suuressa suosiossa jäsenistön koostuessa silloin paljolti sotilaista.

Menestyneimmistä ampujistamme mainittakoon jo nimeltä mainittu Albert Ravila, joka osallistui MM-kilpailuihin 5 kertaa parhaana saavutuksenaan maailmanmestaruus pienoiskiväärikilpailussa. Jorma Taitto vapaakiväärikilpailun toinen 3x40ls:n kisassa. Hieman nuoremmista mainittakoon Seppo Mäkinen, joka MM-kisoissa vuonna 1970 saavutti hopeamitalin isopistooliammunnassa, vuonna 1978 kultamitalin samassa lajissa ja saavuttaen 1970 ja 1980 lukujen aikana useita sekä henkilökohtaisia että joukkuemitaleja eri pistoolilajeissa. Viimeinen oli 1994 vakiopistoolin pronssimitali.

EM- ja PM- mitaleita niin henkilökohtaisia kuin joukkuemitaleja seuramme jäsenet ovat saavuttaneet vuosikymmenten aikana useita kymmeniä kappaleita lähes kaikissa eri ampumalajeissa myös mustaruudin tultua SAL:n sateenvarjon alle siinäkin. Kaikkien nimien ja tulosten mainitseminen veisi koko loppuillan, joten olkoot ne luettavissa historiikeista sekä vuosikertomuksista.

Suomen mestaruuksia ja muita mitalisijoja seura on saavuttanut siinä määrin, että aina on oltu liiton viiden menestyneimmän seuran joukossa Pohjolan Malja kilpailussa. Tähän saavutukseen ovat osallistuneet seuran kaikkien lajien harrastajat suurin joukoin.

Oma osansa kilpailutoiminnasta ovat olleet erilaiset seura- ja kaupunkiottelut. Vanhin ottelu on aloitettu jo vuonna 1930 Turun ja Porin välisenä ja muutamia väli vuosia lukuun ottamatta se on edelleen vuosittaisessa kilpailuohjelmassa. Aikojen saatossa ottelun luonne on muuttunut iloisesta illallisiin osallistumisesta pelkkään kilpailuun ja pullakahveihin. Muita jo osittain sammuksia otteluja ovat olleet mm. Turku- Helsinki pistooliottelu (alkoi 1933), Turku – Tampere kivääri-, pistooli-, hirvi-, ja joskus myös haulikko-ottelu (1952), nykyään vain pistooliotteluna. Ulkomaisista otteluista voidaan mainita kotirata- ja kirjeottelu Jaroslavia vastaan (1957) kivääri- ja pistoolilajeissa. Ottelu päättyi 1972 Jaroslavin toivomuksesta.

Seura on saanut järjestettäväkseen paljon erilaisia kilpailuja. Vuonna 1957 PM- kisat ja 1958 Presidentin kilpailut järjestettiin Ispoisissa ja vuonna 1969 Suomi-Ruotsi ilma-asemaaottelu Pansion koululle tehdyllä tilapäisradalla. Jo edellä mainittiin maaottelu ilma-aseilla Ruotsia vastaan Kupittaalla 1971.

Edelleen järjestetään vuosittain 1973 alkanut Kupittaan Kisat ja muutama muu kansallinen kilpailu vuosittain. Seuralla on erittäin hyvä maine kilpailujen järjestäjänä koko ampumaurheilua harrastavan joukon keskuudessa.

Vuonna 2006 seura järjesti ilma-aseiden SM-kilpailut, jolloin finaalit ammuttiin Mega-Link laitevalmistajan elektronisiin tauluihin valmistajan suosiollisella avustuksella. Suuret ja paljon työtä aiheuttaneet kilpailut olivat vuosien 2010 ja 2011 Kultahippufinaalit. Viime vuonna olimme jälleen ilma-aseiden SM-kisojen järjestäjinä Kupittaan sisäämpumaradalla. Tänä vuonna sama tahti jatkui lisättynä 10m:n liikkuvan maalin SM-kilpailulla.

HALLINNOSTA

Seuran perustamisen jälkeisinä aikoina johtokunta hoiti hallinnon lisäksi myös kilpailujen järjestämisen. Jo vuonna 1937 toimintakertomus päättyi seuraavasti:

”Kuluvan vuoden aikana on seuran jäsenissä ollut havaittavissa jonkinlaisen harrastuksen puutetta. Etenkin maaseudulta olevat jäsenet, muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta, ovat olleet hyvinkin passiivisia, johtuen tämä siitä, että seuran toiminta on yhä enemmän muuttunut Turku-keskeiseksi. Uusia virkeitä voimia kaivataan. Erittäinkin seura kärsii ns. toimihenkilöiden puutetta. Johtokunta on kylläkin ollut asiasta tietoinen, mutta ei ole kyennyt sitä auttamaan. Tähän lienee syynä se, että johtokuntaan on valittu vuodesta vuoteen aina samoja henkilöitä, jotka kun heillä sitä paitsi on paljon muitakin harrastuksia, tuntevat jonkinlaista haluttomuuden ja väsymyksen tunnetta. Seuraavaan johtokuntaan olisikin saatava uusia asiaan innostuneita miehiä, jotka pystyisivät saattamaan seuran toiminnan virkeälle kannalle.”

Mutta hyvistä yrityksistä huolimatta kuitenkin vasta vuonna 1956 perustettiin ensimmäisen kerran kilpailutoimikunta. Sen alaisuudessa työskentelivät kivääri-, pistooli-, riistamaali- (vuoteen 1972 asti nimeltään hirvi- ja metsästysjaosto), haulikko- ja massa-ammuntajaosto – kaksi viimeiseksi mainittua perustettiin vuonna 1967. Jaostojen puheenjohtajat olivat kilpailutoimikunnan varsinaisia jäseniä, myös nuorisajaosto huolehtien nuorten harjoitus- ja kilpailutoiminnasta oli kilpailuvaliokunnan alainen.

Vuosien saatossa eri jaostojen, toimikuntien ja valiokuntien nimet ovat vaihdelleet ja toiminnan ollessa ajoittain erittäin passiivista on kuitenkin seuraa luotsattu aina eteenpäin ampumaharrastuksen joskus karikkosillakin vesillä

Nykyään seuran hallituksen lisäksi toiminnassa ovat kivääri-, pistooli-, riistamaali-, mustaruuti- ja nuorisajaostot sekä palkitseminen – ja naistoimikunnat.

Nuorisajaosto on muutaman viimeisen vuoden aikana tehden innokasta ampumaurheilukoulutoimintaa saanut paljon innokkaita nuoria ja myös aikuisia jäseniä harrastuksen pariin.

Joitakin vuosia sitten seurasta tehtiin Oman Seuran Analyysi, jossa pääosin vastaajat noin 10% jäsenistöstä totesi viitosen ollessa paras arvosana toimintojen perustojen, toiminnan

puitteiden ja toiminnan määrän ja laadun olevan noin 3 ja puolen - neljän luokkaa. Yleensä arvioinnit olivat myönteisiä, mutta parannettavaa jäi tulevaan toimintaan.

HUOMINEN

Ennustaminen on vaikeaa – etenkin tulevaisuuden - enkä pysty kristallipallosta tarkkaa selkoa seuran huomisesta näkemään.

Vanha sääntökouluttajani David Parish vertasi aikanaan paperitauluihin ammuttavan 50m:n 3x40 laukauksen kilpailun seuraamista ruohon kasvamisen tai maalin kuivumisen tarkkailuun.

Viime vuoden viimeisessä Urheiluampujassa oli vuonna 1985 liiton toimitusjohtajana olleen Juha Tikkasen kirjoituksesta osa samaisen vuoden ajatuksista ampumatoiminnan elävöittämisiksi. Vuonna 1995 ilma-aseiden EM-kilpailuissa oli täytelajina kaatuvien taulujen kilpailu, joka laji ei kuitenkaan saanut suurta kannatusta myöhemmin vanhojen lajien joukossa. Nykyään vastaava laji on käytössä seurojen välisenä kilpailuna nuorten Kultahippufinaaleissa

Samassa lehdessä on myös Euroopan Ampumaliiton pääsihteerin haastattelu, jossa hän esittää ampumakilpailujen elävöittämistä (Showta mukaan). Olisiko se suuren yleisön mieleen?

.

Kuitenkin voidaan kertoa ulkoisista olosuhteista, radoista, hieman tekeillä olevia tietoja.

Kupittaan sisärataa on useita vuosia kaavailtu saneerattavaksi keilailun tarpeisiin. Mitään varmaa ja yksiselitteistä suunnitelmaa ei ole olemassa, ainakaan TSA:lle ei ole kerrottu. Ainoa asia on, että vastaava nykyaikainen ratakompleksi tulee saada ennen kuin siirtyminen on mahdollista. Konserttitalon keilarataa on kesällä viisi vuotta ehostettu kilpailujen vaatimuksien mukaiseksi, joten kiirettä ei varmaan ole.

Ulkorataa varten kaavailut ovat olemassa Turun koillispuolelle Kailassuon alueelle. Alue kuuluu kuitenkin Liedon kuntaan ollen Turun kaupungin omistuksessa. Suunnittelussa mukana oli myös alue motocross radalle. Kaikkien ampumaurheilua harrastavien järjestöjen edustus on ollut suunnittelussa mukana. Toiminta on käynnistynyt melko verkkaiseen tahtiin, eikä rahoituksesta ole vielä tietoa. Koko hanke taitaa olla nykyään haudattu ja katseet ovat kääntyneet Raasin ampumaratojen suuntaan, johon hankkeeseen ei ole rahoitusta kuin puolustusvoimien omaan tarpeeseen.

Muutama visio:

- tulevaisuudessa seuralla on vireä eri ikäryhmistä koostuva toimintatarmoa pursuva hallitus
- toimintaa hoitamaan voidaan palkata eri toimintaryhmiin päteviä henkilöitä
- kilpailutoiminta ei ole ainoastaan vanhusten ja aivan nuorten hallinnassa, myös keski-ikäiset osallistuvat suuremmalla joukolla
- seuralla on osaavia, koulutettuja valmentajia ja ohjaajia nykyistä enemmän
- osataan hyödyntää ”urheilijan polku” ohjelmaa, pienestä ampujasta isoksi ihmiseksi

- ohjaus ja valmennus ovat ammattimaista ja kyvykkäät ampujat pääsevät ammattimaiseen valmennukseen mukaan
- koulutuksessa ja harjoittelussa käytettävä välineistö on nykyaikaista ja toimivaa
- ampumaradat ovat varustettuja nykyaikaisilla elektronisilla taululaitteilla oheislaitteineen yhä enenemässä määrin sosiaalitulat mukaan lukien
- eri jaostot ja toimikunnat hoitavat toimintansa nykyistä vireämmin, ei aina viime tipassa
- tarjotaan jäsenistölle muutakin toimintaa ja yhdessäoloa kuin pelkkää ammuntaa
- hankitaan sponsoroinnista huolehtivia yhteistyökumppaneita
- mahdollistetaan erityisesti nuorten ampujien taloudellinen tukeminen
- parannetaan seuran näkyvyyttä kaikissa medioissa
- mennään yleisön keskuuteen

Viisi vuotta sitten seuran 85-vuotis kahvivilaisuudessa esittämäni tulevaisuuden visioissa on hiljalleen edistytty, mutta vielä riittää tekemistä.

Näillä ajatuksilla toivotan kaikille rattoisaa iltaa seuran vuosikokouksessa ampumaurheilun asioita pohdiskeltaessa.